

Hoe gevoelig de Hoogmogende Heren der
Staten Generaal waren.

Op 26 september 1637 tekende de secretaris Theodorus de Mattheis een verklaring van de schepenen der vrije en neutrale heerlijkheid Gemert, de heren Maximiliaan Bardoull, Andries Michaerts, Dirc Ansem Genen, Aert Peeters Verhofstadt en Jan Aerts. Hieruit blijkt, dat voor de schepenbank waren opgeroepen en "in propre personen sijn ersehenen ende gecompereert d'eersame Sr. Johan Biecx ende Mr. Theodorus Demattheis, respectieve Schoutent ende Secretaris der voorschreven heerlijkheit" en dit wel op verzoek van de heer Commandeur. Dit was in die tijd Ulric van Hoensbroek, die zich met alle macht verzette tegen de Staten van Holland, die de vrije heerlijkheid Gemert onder hun machtsgebied wilden brengen, bewarend, dat Gemert tot de Meijerij behoorde. Deze commandeur heeft later een Judas-rol gespeeld, zoals van den Elsen schrijft: want hij heeft uit persoonlijke rancune Gemert aan de Staten uitgeleverd.

Het schijnt, dat iemand de Staten had laten weten, dat de Commandeur in een onderhoud met Mr. Jan, gewezen secretaris van de heerlijkheid Nistelrooy zich in beledigende zin had uitgelaten over de hoogmogende heren en dat hij hen met name "keescoopers" had genoemd. Ofschoon Gemert, zoals gezegd, niet onder de macht van de Staten viel, vond de Commandeur bij de spanning, die er tussen hen en de heren bestond, het toch blijkbaar veiliger om met hen in goedé verstandhouding te blijven en ze niet onnodig te kwetsen. Hij wilde daarom die beschuldiging officieel weerlegd zien. Zodoende zijn de schout Sr. Johan Biecx en de secretaris Mr. Theodorus Demattheis op 25 september 1637 persoonlijk naar Nistelrooy gegaan om aan Mr. Jan te vragen of het waar was, dat de Commandeur in een gesprek, dat hij in mei van dat jaar met hem in Gemert had gehad, de Hoogmogende Heren had beledigd en of hij met name het woord "keescoopers" had gebruikt.

Mr. Jan verklaarde "ten voorgeseijde tijde geene de minste iniurie van de voornoemte Heeren Staten den voorgeschreven Heere commandeur hooren segghen ofte noemen te wesen keescoopers ofte daer van geen acte aen den Heere ontfanger Gans te hebben gegeven".

De voornoemde Schout en Secretaris verklaarden onder ede dit persoonlijk te hebben vernomen, van welke verklaring een acte werd opgemaakt, die van het schepenzegel werd voorzien en op 26 september 1637 door de secretaris werd getekend.

M.H.:J.Pennings.

Jaarvergadering van onze kring

Op maandag 9 januari 1967 had in Hotel de Kroon de jaarvergadering plaats van onze Heemkundekring. Jammer genoeg was er maar een klein aantal leden aanwezig. Op deze vergadering gaf de secretaris een uitvoerig jaarverslag over de gebeurtenissen van het jaar 1966. Hij vermeldde hierin de feestelijke viering van het 25-jarig bestaan van onze kring als een der merkwaardige feiten. In januari 1966 werden de vacante plaatsen in het bestuur, ontstaan door de dood van de hr. van der Velden en het vertrek van W.Vos, aangevuld en de functies opnieuw verdeeld. In juli werd een excursie gemaakt naar het Openluchtmuseum Bokrijk, waaraan door 17 leden werd deelgenomen.

De eerste taak van het nieuwe bestuur was advies uit te brengen over de voorlopige lijst van monumenten in Gemert. Hieraan zijn door het bestuur enige vergaderingen en twee zondagmiddagen besteed. Verschillende gebouwen en boerde-rijen werden van binnen en van buiten bezichtigd en naar aanleiding daarvan werd het advies aan het Gemeentebestuur van Gemert vastgesteld, waarin o.a. verzocht werd aan de definitieve lijst nog toe te voegen: de Armerhoef, gelegen in de Kromstraat, de kapel van Handel, de kapel van klooster Nazareth, de beeldengroep "De vlucht naar Egypte" op den Heuvel en de keskes aan het Stereind, hoek Deel-Pandelaar en het St. Annakeske. In de gemeenteraadsvergadering van 2 mei 1966 werd het advies van onze Heemkring aanvaard.

Een van de wensen van onze kring ging in 1966 in vervulling, namelijk het herstel van de St. Tunniskapel in de Deel, waarop door ons bestuur herhaaldelijk was aangedrongen.

Het keske hoek Deel-Pandelaar werd opnieuw geschilderd en de beelden werden schoongemaakt; er zullen voor de beelden in de nissen hekjes worden aangebracht, om beschadiging, zoals in